

Frid nummer 2 2018

Tema: Våga berätta!

Framsida syntolkning: Ung kvinnas bakhuvud med ilsket lila hårfärg och blåa hörlurar – hon lyssnar till en ljudbok.

”Frid praoar på Bibeläventyr med Eva Björkdahl på sida 6”

”En kopp kaffe och ett samtal med Tommie Sewon på sidan 12”

”Tema bibeln, böckernas bok på sida 16”

”Lennarts betraktelse om munnen, öronen och hjärtat på sidan 29”

Ledare

Jennie om inre växande: Berättelser ger oss hopp och gör världen mer begriplig

Jag har nog alltid fascinerats av berättelser. Som barn tillbringade jag mycket tid med mina morföräldrar som båda var mycket kreativa människor i allt från musicerande till konstnärligt skapande och berättarkonst.

Jag minns att min mormor hade en gammal solhatt som hon kallade Sagohatten. Ur den fick mina syskon och jag ofta välja en saga för mormor att berätta för oss. Med stort allvar letade vi efter de osynliga berättelserna i hatten och valde med omsorg just den som i detta ögonblick skulle målas upp. Ut kom det ena dramat efter det andra om prinsar och prinsessor, modiga pojkar och flickor, moraliska uppmaningar och insikter om livet. Kanske är dessa sagor en del av att jag alltid älskat berättandet.

Jag tror att vi människor behöver narrativ. Narrativet har genom historien alltid varit bärare av identitet. Berättelsen kan ge mig en tolkningsram för min egen livssituation. Den hjälper oss att fånga världen och verkligheten och på så vis också göra allt mer begripligt. Genom berättelsen kan vi tolka våra egna liv och sammanhang. Men berättelsens värld bär också gåvan att den kan skapa nya möjligheter. Med fantasins kraft kan utgången i livsberättelsen ta nya vändningar och det oväntade ske, allt är möjligt. På så vis ger berättelserna oss hopp. Vi förstår att också våra liv bär på nya möjligheter.

Som kristen får jag möta livet med de bibliska berättelserna som referensram för tillvaron. Genom Bibelns berättelser får vi lära känna Gud och hur Gud visar sig i mänskligt liv. Men Bibeln, med alla sina levnadsöden och visdomsord, all sin livskunskap och tröst kan också få fungera som hjälp på vår vandring genom livet. Jag kan foga in mig själv i det större sammanhanget och se att andra gått före, men jag kan också låta mig få bli utmanad så att jag kan växa som människa.

Sommaren ligger framför oss och sommaren är på många vis växandets tid. Ute slår som-maren ut i blom och naturen växer så att det knakar. I kyrkan kallar vi den här tiden för Trefaldighetstiden och den handlar om just detta – att växa som människa. Ofta gör vi det genom våra olika relationer, varför det kanske inte är så konstigt att Trefaldighets-tiden också rör relation inom Gud själv; Fadern, sonen och anden och hur vi förhåller oss till dem.

Kanske kan du nu, under sommaren få möjlighet att vårda de relationer som är viktiga för dig? Kanske kan du ta dig tid för eftertanke och vila? Kanske kan du låta dig inspireras av någon annans livsberättelser genom en god bok? Och kanske träffas vi på någon av alla våra sommar-aktiviteter och får växa en liten bit tillsammans.

Med önskan om Guds rika välsignelse och en riktigt skön sommar!

Jennie Wall, Kyrkoherde

Välkommen

Sommaren står runt hörnet. Sommaren står runt hörnet. Ljusa och ljumma kvällar, smultron på strå, sand mellan tårna, glass, båtturer och musikkvällar. I sommar bjuds vi på ett fantastiskt musikprogram, varje söndag från juni till augusti är det sommarkonserter i Salems kyrka. Tre späckade månader fullproppade med duktiga musiker.

Några av mina bästa och mest minnesvärda somrar hade jag hos min mormor och morfar när jag var liten, jag sprang över vattenspridaren i trädgården, plockade blåbär med mormor i skogen och föråt mig på vinbär i trädgården. Det var även hos dem som jag såg en Bibel första gången. De hade en stor, guldfärgad Bibel alltid liggandes framme och jag fascinerades av att någon kunde läsa en så stor och tjock bok. Böckernas bok med alla dess livsberättelser.

Detta nummer av Frid har tema Våga berätta, andra delen av årets temaserie av Att våga. Vi får ta del av flera olika berättelser från människor som öppnar upp och delar med sig. Vi ser det i Karin Holmströms konst, i bibeläventyren med Eva som pratar livsberättelser, Tommie Sewon som beskriver ensamhet och sommar-kvällsmusiken där musikerna vågar sätta ton på känslor och dela dem med oss. De vågar uttrycka dina känslor, de vågar berätta.

Under sommaren fylls församlingen av konfirmander och ungdomar. Även de med fokus på att dela berättelser, liv och tro. Lennart skriver om berättandets läkedom för själen och är det inte rätt fint att få ta del av människors uttryckta tankar och känslor? Kanske får du extra tid till det i sommar.

Carin Traumer

Fridmedarbetare

tema: att våga

Årets andra Fridnummer har rubriken Våga berätta. Under 2018 kommer vi fortsätta på temat att våga. I nästa nummer riktar vi in oss på att våga fråga. Passa på att fråga en präst de frågor du aldrig vågat eller haft tillfälle att fråga. Hör av dig till redaktionen på: salem.frid@svenskakyrkan.se

Guidad kyrkvisning & KONSTUTSTÄLLNING

Under torsdagar i juli månad har du möjlighet att få en guidad visning av Salems kyrka och dess omgivningar av Björn Kallner, ordförande i Salems hembygdsförening och församlingens egen historiespecialist. Dessutom ställer den fantastiska konstnären Karin Holmström ut sin konst i Kyrkskolan.

Karin Holmström är en lokal konstnär som började måla som terapi efter bortgången av hennes far. Efter en lyckad utställning vid Carrousel du Louvre i Paris sadlade hon om från ekonom och personalstrateg till professionell konstnär. Idag är Karin heltidskonstnär sedan tre år tillbaka. Hennes målningar är ofta målade lager på lager i olja eller akryl. Vanliga motiv är starka kvinnor, stadsmiljöer och utrotningshotade djur.

Karins tavlor har varit med som inredning i Malou efter tio på TV4 och i skrivande stund ställer Karin ut på Affordable Art Fair i Hong Kong, en utställning där endast gallerier får ställa ut. Tidigare under året har hon bland annat ställt ut på Ulfunda slott, konstrundan Österlen, Bryssel och London.

Välkommen till Salems kyrkskola! Torsdagar 5/7–26/7, 11.00–16.00

38 dop har Salems församling haft hittills under 2018. Du kan läsa om dopfunten i Salems kyrka på sida 19.

Frid praoar: Bibeln på äventyr i klassrummet

Syntolkning: Barn i klassrum som tillsammans härmar rörelser efter en lärare

Syntolkning: En enorm bibel med en massa små kassetter i som motsvarar bibelns alla böcker

Kanske minns du religionslektionerna som långa lektioner med invecklade bibelberättelser, svåra ord och träsmaken som aldrig ville försvinna. Ett bibeläventyr är dock någonting helt annat. Frid har fått följa med och bibeläventyra med en lågstadielklass.

text Carin Traumer foto Svenska Bibelsällskapet

- Bibeläventyret är den ekumeniska organisationen Bibelsällskapets skolsatsning. Det är ett pedagogiskt och icke-konfessionellt koncept som bidrar till att uppfylla Läroplanens mål och krav på undervisning om Bibelns berättelser.
- Med hjälp av rörelser, drama och nyckelord, trolleri, rim och rap, leker man in kunskapen så att eleverna ska kunna tillgodogöra sig fakta och funderingar.
- Bibeläventyret är en möjlighet att lära sig och förstå de bud som ligger som grund för en stor del utav vårt lands etiska och moraliska värderingar och lagar.
- Bibeläventyraren är alltid en utbildad och licensierad instruktör

Källa och mer information:

www.bibelaventyret.se

Det är en gråmulen torsdagsmorgon i Salem och regnet hänger i luften. Jag och församlingspedagog Eva går upp mot skolgården där vi ser några barn sparka boll och jag minns tillbaka till min egen skoltid. Över tjugo år tillbaka och cirka 50 mil bort men skolgården ser nästan likadan ut. Det gör dock inte religionslektionerna. Det intresse och den spänning som Eva lyckas bygga upp under lektionen jag får vara med på önskar jag att jag hade fått uppleva under mina egna religionslektioner.

Vi kommer in i korridoren och möter några av barnen i den klass som Eva ska hålla bibeläventyr, en tredjeklass med tjugo elever. Bibeläventyret genomförs under sex träffar och dagens bibel-

äventyr är första mötet med denna klass. Eva har med sig en shoppingvagn med prylar hon ska använda. Barnen hälsar samtidigt som de tittar förväntansfullt på Eva och vagnen.

Väl inne i klassrummet berättar Eva att det första hon gör när hon kommer till en klass är att läsa av klassrummet. Hon tittar vad som finns i klassrummet och hur bänkarna är placerade, för att kunna planera hur hon ska lägga upp bibeläventyret på bästa sätt med de förutsättningarna som finns.

I det här klassrummet är borden placerade som ö-grupper med fem barn vid varje bord och med stor gångyta mellan borden.

- Detta är en av de bättre placeringarna, här kan jag röra mig mellan borden. Värst är nog när det är långbord för då hamnar flera av barnen väldigt långt ifrån. Största utmaningen med bibeläventyr är att jag i stort sett aldrig vet hur det sociala spelet i en klass fungerar innan jag träffar dem. Därför är det viktigt att vara inkännande nog att upptäcka det under vägen, förklarar Eva.

Lektionen startar med att Eva frågar barnen om de känner till Bibeln. Nästan alla barn räcker upp handen och de barn som vill får berätta vad de vet om Bibeln och om de har någon hemma. De flesta som har en Bibel hemma har antingen Barnens Bibel eller en vanlig Bibel med bara text, utan bilder. Eva berättar att Bibeln är översatt till 400 språk, något som fascinerar barnen och de börjar nämna namnet på olika språk som de kan.

Eva plockar upp olika typer av biblar som hon har med sig. Hon visar en pekbibel, en barnbibel med enklare språk och många bilder, en bibel med lite mer text och mindre bilder, en mangabibel, en seriebibel och slutligen en vanlig Bibel med bara text. Samtidigt som Eva visar de olika biblarna förklarar hon att det finns många olika typer av biblar så att alla ska kunna hitta någon som passar dem. Eva bygger långsamt upp en förväntan och spänning hos barnen innan hon vänder sig om mot sin stora bibelväska som står på ett bord bakom henne.

– Kan ni gissa vad det här är, frågar Eva.

Det blir tystare i klassrummet medan barnen tittar på den stora lådan som står på högkant bakom Eva.

– En Bibel, säger ett barn frågande.

– Det stämmer, svarar Eva och öppnar långsamt sin bibelväska (se sida 8). Hon berättar att den stora bibelväskan innehåller alla böcker som finns i en vanlig Bibel. Men att det i denna Bibel finns små kassetter och alla som vill ska få öppna minst ett kassett. Det börjar viskas i klassrummet och några blir alltmer högljudda, alla tycks titta med förväntan på Evas stora bibelväska.

Eva berättar vidare om Bibeln och bibelväskan. Hon förklarar att Bibeln är skriven över väldigt lång tid. Hon berättar också att Bibeln är uppdelad i gamla och nya testamentet. Därefter delar Eva ut ett häfte till alla barn, Bibeläventyret –

Genom gamla testamentet, och hon berättar att de ska börja med att utforska gamla testamentet tillsammans.

Barnen får i uppgift att skriva sitt namn på ett tomt papper som ligger inuti häftet. Papperet ska de ställa framför sig så att Eva kan se vad alla barnen heter.

– Det är viktigt att se varje enskilt barn, att kunna säga deras namn istället för att behöva peka eller säga "du i rosa tröja", menar Eva.

Samtidigt som barnen skriver sina namn på lapparna pratar Eva om bibliska namn och hon frågar om barnen känner till något namn i Bibeln och om det finns barn i klassen med bibliska namn. Barnen börjar säga namn på de elevnamn som de vet finns med i Bibeln

– Du kommer att döda en jätte, säger ett barn till ett annat barn.

– Jag kommer att köra en båt, skrattar ett annat barn.

ALLA BARN OMBEDS att ställa dig upp och Eva säger att hon ska tänka på en låt och barnen ska försöka läsa hennes tankar om vilken sång hon tänker på. Barnen protesterar och säger att man inte kan läsa någons tankar. Eva står tyst och väntar till hela klassen har tystnat och sedan gör hon handrörelserna till barnsången Imse vimsa spindel. Alla barn förstår direkt vilken låt Eva tänker på.

– Ni kunde visst läsa tankar. Visste alla vilken sång, frågar Eva.

– Jaaaaa, ropar barnen i kör.

– Det man lär sig i kroppen fastnar i knoppen, säger Eva.

Eva förklarar vad knoppen är och vad som menas med citatet. Hon ber alla barn att öppna de häften de har fått, för nu ska de få lära sig nya rörelser. I häftet finns en lista med ett flertal ord. Orden ska

placeras i rätt ordning utifrån Evas bibelberättande. Första ordet är Skapelse. Eva berättar om skapelsen och om Adam och Eva i paradiset.

Hon visar en rörelse som börjar med nedsträckta armar och formar sedan en stor cirkel som avslutas vid huvudet. Rörelsen symboliserar ordet skapelse och alla barn gör likadant.

Första kassetten i den stora Bibeln ska öppnas och Eva frågar ett av barnen om han vill komma fram och öppna kassetten. Pojken blir glad och går nöjd fram till den stora Bibeln. Han öppnar försiktigt kassetten. Inuti ligger en liten orm och Eva berättar om ormen som lurar Eva och Adam till att äta en bit av ett äpple och förklarar att det äpplet gjorde dem medvetna om att de var nakna. Till detta visas en handrörelse för Syndafall, händer hålls framför kroppen och släpps ned.

Barnen blir alltmer delaktiga i Evas berättelser om händelser som utspelar sig i Bibeln. De lyssnar intresserat och härmar handrörelserna engagerat. Allt Eva berättar växlas med handrörelser som både ökar förståelsen och gör det lättare för barnen att minnas.

Klassrummet förvandlas till en stor karta där Eva förflyttar sig mellan olika platser i historien. I mitten av klassrummet placeras en bild av en fisk för att visa var Döda havet ligger i förhållande till staden Ur. Bilden på en urtavla hängs upp på väggen för att visa var staden ligger. Pedagogiskt och lättförståeligt. Det berättas om Abraham som kom ifrån Ur, och hans fru Sara. Eva klär ut sig till Sara för att lättare kunna måla upp historien för barnen. I häftet barnen har fått finns en bild av en karta. Samtidigt som Eva rör sig över klassrummet visar hon på kartan hur hon går och var på kartan hon befinner sig.

UNDER KOMMANDE lektioner kommer barnen att få lyssna till en rap om de tio budorden och de kommer även att få prova på att själva rappa budorden. Dessutom kommer de att få roller och rekvisita för att spela teater utifrån bibelberättelser. Bibeläventyr och teater öppnar ofta upp till delaktighet och stort engagemang hos barnen.

– Jag tycker det är spännande att komma ut i skolorna och få träffa människor utanför kyrkan. Bibeläventyr inbjuder till att få prata med varandra och få prata om livet. Att få känna igen sig i Bibeln och alla dess människor. Samtidigt är det viktigt att tänka på att jag rör mig på ”skolans planhalva”, och att undervisningen rör sig inom det som skollagen och läroplanen föreskriver, förklarar Eva. Läroplanen säger att dessa bibel-

berättelser ska läsas i skolan och Eva tas in som en extern resurs, en hjälpande hand för lärarna i förmedlandet av Bibelns historia. Bibeläventyret är ett sätt att förmedla Bibelns innehåll, inte vad eleverna ska tro.

Lektionen börjar lida mot sitt slut. Eva packar ihop alla saker som hon har använt, vi säger hej då och lämnar klassrummet. När vi går över skolgården spelar än en gång några barn fotboll. Men nu lyser solen.□

EVA – EN PROFESSIONELL BIBELÄVENTYRARE

text Carin Traumer foto Anna Björkdahl

Eva har varit församlingspedagog i Salems församling i tio år och bibel-äventyrare nästan lika länge. Men det var inte en självklarhet att Eva skulle bli församlingspedagog.

Innan Eva började som församlingspedagog var hon förskollärare i 18 år, bland annat på kyrkans förskola. När förskolan sedan skulle stänga ner fick Eva frågan om hon ville arbeta med pedagogiska frågor i församlingen, vilken hon tackade ja till. Samtidigt som hon arbetade med pedagogiska frågor i församlingen läste hon till församlingspedagog, en utbildning som utöver församlingspedagogik även innefattar teologi, psykologi och själavård.

Med nästan tio år som bibeläventyrare har Eva många minnen i bagaget. Men det finns ett minne som är extra minnesvärt och som har satt djupa spår. Eva berättar om hur hon och eleverna gör om klassrummet till en karta över Medelhavet och länderna runt omkring. Tillsammans gör de rörelser och berör några av platserna som de ska bege sig till i berättelsen och de avslutar med Medelhavet. Samtalet kommer igång och några av barnen berättar om sin semester vid Medelhavet, om sol, bad och lek. Ett barn räcker upp handen och säger: "Jag åkte båt på Medelhavet. Den var trasig och alla var rädda. Vattnet var så kallt och jag grät." Det kändes som om tiden stannade och alla blev knäpptysta. Plötsligt säger ett annat barn, till den som har berättat: "Tänk att du är i vår klass nu, att du klarade dig", återberättar Eva.

Även om minnet som Eva återberättar är starkt och överväldigande är det denna typ av möte som Eva tycker är roligast med vara församlingspedagog och bibeläventyrare. Möten där hon får möjlighet att träffa många spännande människor. Att få ta del av så många berättelser om livet, att få dela glädje, sorg och ilska, men också att få skratta tillsammans.

Eva ÄR NÖJD med sitt jobb som församlingspedagog och har inga stora önskemål om förändringar. Men hon påtalar att det är viktigt att ge barn och unga mer plats i församlingsarbetet, i gudstjänster och i församlingsliv.

– Det är viktigt! Det är de som är kyrkans framtid, säger Eva. Fick Eva drömma skulle hon vilja att alla ska kunna vara med i gudstjänsterna utifrån sina egna behov och att gudstjänsterna passar barnen så pass väl att de kan delta utan att behöva gå iväg till söndagsskola. När Eva inte jobbar umgås hon helst med sin hund, Skilla, som är en Border terrier på sex år. □

Frid möter Tommie Sewon: Mötet med en människa får mig att fundera på hennes berättelse

Text och foto: Malin Van den Poel

Syntolkning: en man som sitter på en parkbänk

Syntolkning: tomma kaffekoppar och glas, en servett som är vikt som ett flygplan

Syntolkning: knoppar som håller på att slå ut i stadsmiljö

Vi befinner oss på Nytorget, himlen är grå och tung av regnmoln och här och var på träden är det lite grönt som har vågat sig fram. Vi är i efterdyningarna av valborgshelgen och sommaren står och väger, som artisten Markus Krunegård uttrycker det. Uppe bland Vita bergen tornar Sofia kyrka upp sig, kyrkan som också är en av Tommie Sewons arbetsplatser. Vi möts denna mulna förmiddag för en fika och för att prata om skrivande och ensamhet.

Tommie Sewon är ett för många känt ansikte då han i 8 år arbetat som församlingspedagog och haft konfirmation, ungdomsgrupper och musikgudstjänster i Salems församling. Han har släppt en hel rad album, skrivit två av psalmerna i Psalmer i 2000-talet och skrivit flera böcker. Jag, Malin, har just slukat hans nysläppta roman Huskroppar, där grannarna i ett miljonprogramshus skildras med sina livshistorier och öden, åtskilda av väggarna. Gemensamt har personerna i berättelsen att de är utsatta för ensamhet på ett eller annat sätt, och var och en har sitt sätt att mildra den. Jag bestämmer mig för att be Tommie berätta mer.

malin: En vän till mig ville att jag skulle fråga vad en huskropp är, haha.

tommie: Jag tycker att huskropp är ett roligt ord, det kan ju ha en dubbelmening. Jag tänker att våra kroppar är som hus, bakom våra väggar gömmer sig berättelser. Vid en första anblick ser man bara fasaden, sen uppstår ett samspel där chansen att du väljer att släppa in mig blir större om jag bemöter dig på rätt sätt, med respekt och nyfikenhet. Hur tolkar du det själv?

m: När jag läste boken tänkte jag på det som att människorna var organ, som fick huset att leva.

t: Ja, huset blir på något sätt levande när man fyller det och hör ljuden av människor som rör sig, vatten som rinner.

m: Och visst är berättelserna du har skrivit baserade på riktiga personer?

t: Ja, jag började fantisera om människorna som bodde i lägenheterna runt om min. Det kanske började med ett möte, sen fick det mig att fundera på hur deras berättelser hade sett ut om jag hade blivit insläppt i deras liv. De flesta vet man ju ingenting om, som det tyvärr är med grannar ibland. Huskroppar handlar mycket om ensamhet, man jag tycker inte att det är en sorglig bok. Vad tycker du?

m: Det som slog mig är att man känner igen sig i karaktärerna, även de som lever väldigt skilda liv från mig själv.

t: Vad kul att du tycker det. Men är det inte så, att vid en första anblick kan en människa verka udda för att hon är annorlunda än en själv, innan man börjar dela och förstå hur hon som människa har präglats av sina upplevelser. Det bygger Anonyma Ensamma på. Därför är det viktigt att berätta och uppmuntra andra att berätta. Människans innersta längtan är väldigt lik, tänker jag.

Tommies arbete i Sofia församling består bland annat av att vara kontaktperson för samtalsgruppen Anonyma Ensamma, en grupp där man möts för att dela med sig och peppa varandra. Gruppen skapades inte med inställningen att rädda människor, utan för att skapa ett rum och utveckla en förståelse för att det finns fler människor som delar en längtan efter gemenskap. I stället för att dölja sin ensamhet, sätter man fingret på problemet och pratar om det som skaver.

m: Jag har tänkt mycket på hur man kan känna behovet av att berätta men inte har möjlighet att sätta ord på sin situation. Jag läste en artikel om hur man kan ha svårt att sätta ord på känslor, att man inte kan skilja på nyanser som frustrerad eller sårad utan sammanfattar det som till exempel ilska.

t: Man kan såklart vara olika bra på att berätta. Men det är inte säkert att den som har den största berättartalangen är den man känner att man själv förstår bäst. Jag tycker det beror på fler grejer, som om personens uttryck verkar ärligt eller känns naket. Jag tror att man kan öva, och där kommer skrivandet in för mig, att man kan öva sig på att sätta ord på saker för sig själv och för andra.

Tommie berättar om skrivandet som ett viktigt livsredskap för honom, men att han till en början mest skrev för sig själv. Det var först i Salem som han upptäckte att han kunde ge skrivandet vidare när han startade gruppen Unga poeters sällskap, där ungdomar träffades och skrev poesi på olika teman. I sällskapet handlade det inte om att vara duktig eller att ha talang, utan att hitta redskap för att kommunicera.

t: Vi hade diktuppläsningar där polisen kom och lyssnade, det var nog det närmaste upplevelsen av en hollywoodfilm jag har kommit. Det är kanske min viktigaste insikt i livet: att jag tycker om att berätta, men jag vill att andra ska upptäcka det också. Hittar man en medicin mot en ond sjukdom vill man att andra ska få nytta av den med. Jag vill motverka att man känner att skrivandet blir en prestationsfråga som allt annat i dagens samhälle. Det handlar inte om begåvning, det handlar om att reda ut de tankar som ligger huller om buller i hjärnan för att hjärtat är snabbare än huvudet. Man kan jämföra med min dotter Elvira när hon var yngre, hon satt och var uttråkad så jag gav henne papper och penna. Till skillnad från en vuxen som kanske hade funderat innan tog hon av korken direkt och började rita. När jag frågade henne vad hon skulle rita sa hon "jag ska rita något jag aldrig har sett förut!", hon var så nyfiken vad det skulle bli på pappret. Så tänker jag att man vill möta någon i ett samtal, utan prestation och utan att tänka på vad man signalerar.

m: Vad tycker du det är för skillnad på att skriva böcker och att uttrycka sig på annat vis?

t: Jag tror att musiken och skrivandet fyller samma behov hos mig, att berätta saker. Men skillnaden är väl att när man skriver en bok är man kvar längre i berättelsen än i en sång. Det beror på vad man känner för, man vill inte äta glass hela tiden, ibland vill man ha salt. Så är det med samtal också, ibland vill man ha långa djupa samtal, ibland vill man ha lekfulla samtal, ibland vill man bara vara tysta ihop. Jag skrev haiku-dikter under ett år, det kan vara intressant att försöka mätta formuleringarna.

m: Vad tar du med dig av andlighet i ditt berättande?

t: Att skriva är väl till viss del att ge livet en storhet. För mig är det det som är andlighet, att det finns mer än det man ser och att man funderar på det som finns i den andra dimensionen av tillvaron. Jag tänker att det mest mänskliga är också det mest gudomliga, att komma nära att vara människa är att komma nära Gud.

m: Vad fint, och tack för en trevlig fika Tommie. Har du någon slutkläm du vill få med innan vi säger hejdå?

t: Anders Carlberg (socialarbetare, författare, politiker och debattör) som grundade Fryshuset har sagt det här, jag tycker det berör det vi har pratat om:

När du funnit stigen bakom snåret

Berätta om den

Inte vart den leder

Utan att den finns ☐

namn Tommie Sewon

ålder 48

gör Jobbar i Sofia församling och på Fryshuset

bor Axelsberg

läser Lyssnar på Förlåten av Agnes Lidbeck

äter Fortfarande kött tyvärr, försöker äta mer ost istället

familj Barnen Isak, 20,

Oliver, 20 och Elvira, 11

Hänt och Nytt

Syntolkning: nyasfalterad plan med träd och kyrkogård bredvid

Makeover

Nu har Säby begravningsplats äntligen fått en värdig entré! Infarten, som tidigare var full med gropar och håll har nu fått en nyasfaltering, bekostat av församlingen.

Ny kyrkohandbok

På Pingstdagen den 20 maj 2018 tog Svenska kyrkan en ny kyrkohandbok i bruk. Handboken innehåller ordningar för gudstjänster, till exempel högmässa och dopgudstjänst, med allt ifrån böner till förslag på vilken musik som ska spelas. Vad är det då som har förändrats? Mycket är sig likt, medan annat har förnyats. Till exempel fanns det förut sex olika guds-tjänster, idag finns en grundordning men med många olika alternativ. Förutom det har nya texter och böner kommit till och vissa språkliga be-arbetningar har gjorts i bland annat bön om förlåtelse, förböner och natt-vardsböner. Senast Svenska kyrkan tog en ny kyrkohandbok i bruk var 1986 och med den nya handboken vill man fira gudstjänster som uttrycker människors glädje, sorg, tvivel, tro, längtan och hopp.

Salems kyrka får en ny orgel

För många är stunderna i Salems kyrka bland de viktigaste i livet. Vacker musik ger inte minst dop, vigslar och begravningar en extra dimension. Nu sjunger orgeln i Salems kyrka på sista versen och därför har man beslutat att bygga en ny! Bygget kommer att påbörjas under året och den nya orgeln beräknas vara på plats till hösten 2020.

31,7 miljoner... så många kronor samlades in under fastekampanjen! I årets fastekampanj lyftes det humanitära arbetet med människor som tvingats till flykt på grund av katastrof eller konflikt. Pengarna används till att stödja människor så att de kan ta sig ur fattigdom och att resa sig starkare. Under perioden mellan fastlagssöndagen och palmsöndagen lyckades Svenska kyrkan nationellt samla in hela 31,7 miljoner kronor. Ett stort tack till alla er som har bidragit på ett eller annat sätt!

Bibeln – böckernas bok. Jennie om den ständigt aktuella urkunden

visste du detta om bibeln?

Ordet bibel kommer från grekiskans biblia och betyder böcker.

Den senaste svenska bibelöversättningen kallas Bibel 2000.

Bibeln består av 77 böcker samlade i två testamenten och en apokryfdel. Dessa böcker utgör den del av de religiösa skrifter som genom historien givits en särställning.

Ordet testamente betyder förbund och Bibelns testamente handlar om Guds förbund med människan.

Gamla testamentet, den första delen av Bibeln, sammanställdes av judarna och kallas Tanakh i judisk tradition. I Moseböckerna, de fem första böckerna i Gamla testamentet, finns berättelser som också är gemensamma för muslimer.

Nya testamentet börjar med evangelierna: berättelserna om Jesu födelse, hans liv och tiden efter Jesu död och uppståndelse. Evangelierna har fått namn efter sina författare: Matteus, Markus, Lukas och Johannes.

Nya testamentet innehåller också en mängd brev. De flesta av breven skrevs av Paulus, en av de allra första kristna, till de första kristna församlingarna runt Medelhavsområdet.

Krigsberättelser, Science-fiction, historieskrivning, släkttavlor och kärlekspoesi – allt detta och mycket mer ryms i böckernas bok: Bibeln. Det finns nog ingen annan bok som har påverkat oss lika mycket som Bibeln. På många vis har Bibeln format vårt samhälle genom att exempelvis inspirera konstnärer och författare, påverka vårt sätt att tänka och handla. Samtidigt kan vi inte riktigt prata

om "Bibeln" som bara en bok eftersom Bibeln faktiskt är ett helt bibliotek av böcker, skrivna under olika tider och av olika författare. Alla dessa författare hade olika världsbilder, levde i olika kulturer och hade olika trosföreställningar. Dessutom är texterna skrivna under flera tusen år. När vi förstår det så är det kanske inte så konstigt att vissa fenomen kan förklaras – på ett för oss idag främmande sätt – i Bibeln. Trots det har dessa urgamla texter berört människor genom historien, de berör oss idag och de kommer att beröra oss också i framtiden.

I Bibeln finns alla de stora livsfrågorna som rör sig om identitet, mognad, relationer, liv och död. Och frågan om vem Gud är och vad Gud har med mig att göra förstås.

När vi närmar oss Bibeln blir det tydligt: berättelserna handlar om mitt liv, mina tankar, mina problem. På ett vis kan varje människa ha en relation till Bibeln, men på olika sätt. Bibeln kan hjälpa oss att tolka våra liv. För den som vill närma sig Bibeln finns mycket spännande att upptäcka. Då vi fördjupar oss i texterna ser vi att det finns olika lager i en och samma skildring. Genom olika referenser kan karaktärer eller händelser ges en djupare förståelse och öppna upp valv bortom valv, och ge ytterligare dimensioner. Därför går det nästan inte att läsa en bibeltext utan att reflektera över den och göra en tolkning. Därmed blir det svårt att säga att Bibeln helt och hållet består av sanningar som går att tillämpa i dag, men att Bibeln säger något om vad det är att vara människa. Inte minst i den nutida populärkulturen finns ofta många bibliska referenser som ger musik, film, böcker och konst ytterligare en dimension. Men det fungerar bara när människor förstår. De gemensamma tolkningsramarna har betydelse och utan dem blir de gemensamma berättelserna fattigare, texten helt utan mening bortom bokstäverna. Att känna till de bibliska berättelserna skapar därför fördjupning, mitt i vår egen vardag.

En sak i taget, allt har sin plats

En sak i taget, allt har sin tid

En tid att bygga upp, en tid att riva ner

En tid att gråta, en tid att le

En tid att sörja, en tid att dansa

En tid att vara säker, en tid att chansa

En tid att tåga, en tid att tala

En tid att älska, en tid att hata

En tid att ha, en tid att mista

En tid för den första

En tid för den sista

Av Jocke Berg, Kent

Allt har sin tid,

det finns en tid för allt som sker under himlen:

en tid för födelse, en tid för död,

en tid att plantera, en tid att rycka upp,

en tid att dräpa, en tid att läka,

en tid att riva ner, en tid att bygga upp,
en tid att gråta, en tid att le,
en tid att sörja, en tid att dansa,
en tid att kasta stenar, en tid att samla stenar,
en tid att ta i famn, en tid att avstå från famntag,
en tid att skaffa, en tid att mista,
en tid att spara, en tid att kasta,
en tid att riva sönder, en tid att sy ihop,
en tid att tiga, en tid att tala,
en tid att älska, en tid att hata,
en tid för krig, en tid för fred.

Ur Predikaren, Bibeln

Kyrkpylen: dopfunten

Syntolkning: stor bägarliknande dopfunt tillverkad av uthuggen sten

dopfunt (fornsv. funter, fonter, av latin fons'källa'), kärl för barndop.

Dopfunten är det äldsta föremålet i Salems kyrka, redan på tidigt 1100-tal beräknas stensålen vara uthuggen. Det är med andra ord inte uteslutet att Sankt Botvid, Salems och Botkyrkas eget helgon, själv döpte människor i dopfunten som idag fortfarande används.

Salems kyrkas dopfunt är gjord i sandsten och består av två stycken, en skål och en fotdel. Skålen är djup, eftersom det förr var vanligt att man doppade hela barnet vid dopet. Funten har ett urtappningshål, så att det invigda dopvattnet efter gudstjänsten sedan skulle kunna rinna ut och helga kyrkans grundvalar. När vi idag firar dopgudstjänst håller vi inte vattnet direkt i stensålen utan använder en mindre dopskål som placeras i dopfunten. Den som ska döpas får vattnet öst tre gånger över sitt huvud: i faderns, sonens och den heliga andens namn.

Saknad dopskål. En vacker dopskål i silver, tillverkad av Åke Bergman, som till forskningsresanden Sten Bergman, stals vid ett inbrott julnatten 1974. Kyrkan fick en ny skål 1977, tillverkad av stockholmsmeden Bengt Liljedahl, som till stora delar har följt Åke Bergmans originalritningar.

är du sugen på att boka dop? Vad kul! Hör av dig till församlingsexpeditionen så får du mer hjälp och information. Kontaktuppgifter hittar du längst bak i tidningen.

I begynnelsen var ordet

Syntolkning: bibelns berättelse illustrerad med enkla färgglada streckgubbar

Bibeln består av 77 böcker, skrivna av olika författare och i olika tider. Det har tagit mer än tusen år att skriva Bibeln och den är idag världens mest lästa bok. Den har påverkat vårt sätt att tänka och format vårt samhälle. Genom alla tider har människor gjort samma upptäckt: de här gamla texterna berör mig. Här får du Bibeln på en kvart!

Gud skapar världen och människorna. Människan är Guds avbild och lever i gemenskap med Gud.

Människorna väljer att gå sin egen väg och ingenting blir som förut. Människan är överlämnad att själv råda över jorden och Gud har lämnat över ansvaret, vilket ganska snart går överstyr.

Gud finner en man som verkligen vill leva rättfärdigt, och väljer honom att "bli far till ett stort folk", Guds eget folk. Mannen heter Abraham och han får också ett nytt land av Gud - Kanaans land.

Abrahams sonson Jakob får tolv söner. Dessa tolv söner bildar i sin tur grunden till Israels folk.

Josef, en av Jakobs söner, blir såld som slav till Egypten av sina egna bröder. Gud hjälper honom, och till slut blir Josef faraos närmaste man. Josef och hans folk flyttar till Egypten.

Egypterna börjar se Israels folk som ett hot och gör dem till slavar. Efter flera hundra år kommer Mose på Guds uppdrag och befriar folket.

Gud gör Israels folk till sitt utvalda folk. Efter flera år av vandring och krig återvänder de till Kanaans land och kan leva fria igen.

Men det är inte nog med krig än. En tid efter Mose är det domare, som Debora, som styr över folket.

Sedan styrs landet av kungar istället. En av de första är David, som gör Israel till en mäktig nation.

Troheten till Gud svajar, därför sänder Gud många profeter, exempelvis Jesaja. Profeterna både varnar och tröstar folket. Gud lovar också att det ska komma en ny kung från Davids släkt.

Men folket vänder sig bort från Gud, och Israel delas i två delar och besegras av fiender. Folket förs bort i fångenskap.

Landet är ockuperat av romarna när Maria föder Jesus, Guds son. Han är den kung som Gud har lovat folket, och han anländer inte med pompa och ståt, utan föds under enkla omständigheter i ett stall.

Jesus fortsätter vara en ovanlig kung. Han umgås med fattiga och utstötta och undervisar om Guds rike. Han botar sjuka, ger människor mat, stillar oväder och går på vatten. Många kommer till tro på Jesus och hans lärjungar.

Men de religiösa ledarna blir upprörda och vill göra sig av med Jesus. Extra stötande är att en vanlig snickarson talar om Gud som sin far.

Jesus dör på ett kors för att alla människor ska få förlåtelse och evigt liv. Sedan uppstår han igen och återvänder till himlen.

Budskapet om Jesus sprids över världen. Nya församlingar grundas. Paulus undervisar många av dem genom sina brev.

En dag ska Jesus komma tillbaka igen. Då ska ondskan besegras, och människor och Gud ska leva i fullständig gemenskap igen.

Musik i sommarkväll

Syntolkning: stenkyrka framför blå himmel, omgiven av grönskande träd.

Salems kyrka. Sommarmusik och konserter hela sommaren. Fika på kyrktrappan efteråt.

Söndag 3 juni 19.00: brassklang vid bornsjön

Södertörns brass spelar.

Söndag 10 juni 16.00: försommarkonsert

Församlingens unga körer bjuder på stämningsfull sång.

Söndag 17 juni 19.00: vi sjunger in sommaren

Församlingens egen kör,

Kyrkokören, bjuder på skönsång ledda av Tobias Lundmark,

dirigent och organist.

Söndag 24 juni 19.00: musik för tio strängar

Med Liv Skareng, gitarr och Tove Törngren, cello.

Söndag 1 juli 19.00: Folkmusikafton

Med Simon Nyberg, gitarr och Ida Rissanen, fiol och sång.

Söndag 8 juli 19.00: FOLKVISOR, LÅTAR OCH BERÄTTELSE

Med Susanne Ericsson, sång och Sven Idar, piano.

Söndag 15 juli 19.00: gyllene toner

Med Claes Wahlroth, flöjt och Ann-Sofi Klingberg, piano.

Söndag 22 juli 19.00: fyra akvareller

Med Cecilia Gustafsson, fiol och Annika Dandanell, piano.

Söndag 29 juli 19.00: triojazz

ELW tubatrio bestående av Anders Ellman, cornett, Sven Larsson, tuba och Cecilia Wennerström, tenorsax.

Söndag 5 augusti 19.00: musik i det gröna

Med Lotta Pettersson Van den Poel, klarinett och Clara Heinemann, harpa.

Kollektändamål: outtröttliga välgörare på Hela Människan

Med kärlek, värme och tilltro till det okränkbara mänskliga värdet möter och hjälper Hela Människan varje dag utsatta människor. Det kan handla om arbetslöshet, svårigheter som nyanländ att etablera sig, segregation, hemlöshet, missbruk och en svag eller obefintlig framtidstro. I Salems församling är Hela Människan Botkyrka-Salem-Tumba ett av årets valda kollektändamål.

TEXT: *Malin Van den Poel*

Hela Människan är en ideell förening med uppdraget att med en kristen människosyn skapa intresse och förutsättningar för ett socialt och diakonalt arbete, för och tillsammans med människor i utsatta livssituationer. Hela Människans arbete drivs på ekumenisk grund i samverkan med olika kristna kyrkor, församlingar och organisationer. Salems församling är en av dessa huvudmän och är därför med och påverkar och bidrar till verksamheten. Hela Människan vill skapa förutsättningar för och med individen mot en utveckling för ett hanterbart, begripligt och meningsfullt liv. Detta görs genom allt ifrån luciafiranden och caféverksamhet till samtalsgrupper och matdistribution. Målet är att minska utanförskapet och ge människan möjlighet till förändring. Riagården är en verksamhet för medmänniskor med missbruks-problematik, är hemlösa eller har en psykisk ohälsa. Där erbjuds mat, kläder, gemenskap och för den som vill: stöd på vägen mot nykterhet och drogfrihet. Rent praktiskt kan det handla om att följa med till socialtjänst och beroendeenheter eller samtal med en diakon.

Långtidsarbetslösa och sjukskrivna erbjuds möjlighet till arbetsträning och en meningsfull tillvaro i second handbutikerna, närmast i Tumba centrum.

Nyinflyttade familjer med rötter i ett annat land och med särskilda behov erbjuds stöd i form av gratis simundervisning, språkstöd och mycket annat. Fokus ligger speciellt på utlandsfödda kvinnor som befinner sig långt ifrån studier och arbetsmarknad.

Kollekten till Hela Människans verksamhet är ett viktigt stöd i det fortsatta arbetet att på olika sätt bekräfta medmänskors som befinner sig i en utsatt livssituation. Möten gör skillnad, det är helande att bryta utanförskapet och ta del av ett sammanhang där man bemöts med nyfikenhet och får dela sin berättelse. Tack för ditt bidrag!

Verksamheter i hela människan Botkyrka-Salem-Tumba:

Riagården. Här erbjuds frukost, gemenskap, samtal och stöd

Spaljé. Fritidsverksamhet för barn och ungdomar. Mellanmål, läxhjälp och skönt häng

Dagläger för familjer

Hjälp och handledning till att söka jobb och utbildning

Arbetsträning

Second hand och Café

Socialt företagande i form av cykelverkstad, tvätteri, tryckeri, transport och städning

Fynda i andra hand!

Köp eller lämna kläder, prylar och möbler eller ta en fika i caféet på Hela Människans Second Hand, Gröndalsvägen 20B i Tumba, alldeles ovanför busstorget.

Tio skäl att tillhöra svenska kyrkan

Du är en viktig del av Svenska kyrkan. Ditt medlemskap gör det möjligt för oss att hjälpa människor i nöd, vara en god kraft att räkna med i samhället, föra traditioner vidare in i framtiden och mycket mer. Frid ger dig tio konkreta skäl att tillhöra Svenska kyrkan.

1 | Svenska kyrkan rymmer hela livet

Dop, konfirmation, vigsel och begravning. Som ett löfte om Guds närvaro i allt som sker vill Svenska kyrkan vara närvarande i livets alla skiftningar. Inom Svenska kyrkan finns lång erfarenhet av livet och döden, glädjen och sorgen.

2 Gemenskap och delaktighet

Kyrkan är en öppen och inkluderande gemenskap. I Säby församlingshem finns ett öppet café där kravlösa möten kan ske mellan folk i alla åldrar. Hit kommer du som du är och får leva i tro eller tvivel, tillsammans med andra.

3 Samtal och själavård

När livet sviktar och vi behöver prata med någon finns präst och diakon med tystnadsplikt till tjänst.

4 Kyrka och kulturarv för alla

Tillhör du Svenska kyrkan bidrar du till att hålla våra kyrkor i gott skick, så att de bevaras till efterföljande generationer som en del av vår rika historia.

5 Solidaritet för alla

Diakoni är del av kyrkans sociala arbete. Det kan gälla att som medföljare närvara vid samtal med myndigheter eller hjälp med att få mat på bordet. Det kan också handla om samtalsstöd när livet krisar. Svenska kyrkan arbetar utifrån att alla människor är lika mycket värda oavsett kön, ålder, sexuell läggning och trosuppfattning.

6 Barn- och ungdomsverksamhet

Varje dag möter vi barn och ungdomar i våra olika verksamheter. Öppen förskola, kyrkis, söndagsskola, bibeläventyr i skolan, barn- och ungdomskör, konfirmationsgrupper och ungdomsgrupp är några exempel.

7 Musik

I Salems församling finns körer för alla åldrar. Förutom den sång och musik som finns i gudstjänster, ordnas olika musikgudstjänster och konserter i kyrkorna.

8 Levande traditioner

Tillhör du Svenska kyrkan bidrar du till att upprätthålla gemensamma traditioner så som adventsfirande, julgudstjänster och påskfirande. Genom Svenska kyrkan i utlandet kan även utlandssvenskar träffas och fira svenska högtider och gudstjänster.

9 En bättre värld

Under samlingsnamnet Svenska kyrkans internationella arbete bidrar kyrkan med långsiktigt bistånd och snabba katastrofinsatser på många platser runtom i världen. Salems församling har en internationell grupp som ordnar med olika insamlingar under året och som lyfter de internationella frågorna i olika sammanhang. Vi arbetar också för ett aktivt miljöengagemang för att möta de klimathot som finns mot vår jord.

10 Stötta god verksamhet.

Även om inte du tar del av kyrkans arbete så kan du med din medlemsavgift hjälpa andra. Vi är tacksamma för din medlemsavgift.

Talong för inträde i Svenska kyrkan

Bli medlem! Fyll i, klipp ut och skicka till: Salems församling, Emanuel Birkes väg 1, 144 30 Rönninge Namn, Personnummer, Gatuadress, Postadress, Ort och datum, Telefon/E-post, Namnteckning.

Vilken bibelfigur är du?

Världens mest lästa bok är full av intressanta karaktärer som vi kan identifiera oss med. Gör vårt test och ta reda på vilken bibelfigur som matchar dig!

Du ska besöka dina släktingar som bor på andra sidan havet, hur tar du dig dit?

- A. Jag tar min åsna och rider tills jag hittar en väg över
- B. Om jag har tur kanske jag hinner ta en kaffe på min vandring till Tabor
- C. Jag tar min båt
- D. Jag delar på vattnet och går raka vägen

Vad är du mest rädd för?

- A. Att föda barn
- B. Kriminella
- C. Att drunkna
- D. Att Gud ska vända mig ryggen

Vilken roll har du i en grupp?

- A. Tystlåten arbetsmyra
- B. Medlare i konflikter
- C. Individualist som trivs bättre med djur än människor
- D. Naturlig ledare

Vilket yrke passar dig bäst?

- A. Hemmafru/Hemmaman
- B. Domare
- C. Kapten
- D. General

Om du ska till en öde ö och bara kan ta med en av Bibelns böcker, vilken skulle du ta med?

- A. Lukasevangeliet
- B. Domarboken
- C. Första Moseboken
- D. Andra Moseboken

Vilken är din sämsta egenskap?

- A. För snäll
- B. Drama Queen
- C. Samlarmani
- D. Dominant

Hur skulle du rädda världen?

- A. Föda världens frälsare
- B. Skipa rättvisa
- C. Samla de bästa på en båt och strunta i resten
- D. Föra alla i säkerhet

FLEST A: Kämpan Maria

Du är som Maria. Du är kärleksfull och har en stark tro. Dessutom är du osjälvisk och tänker ofta på andra före dig själv. Att du är tystlåten kan av många missuppfattas som en svaghet, men du har ett starkt mod och står upp för dina värderingar när andra tycks vekna. Du skulle dock behöva öva på att säga nej.

FLEST B: Domaren Debora

Du är som Debora. Du är en insiktsfull person som alltid tänker innan du pratar. Du har ordets kraft och människor vänder sig ofta till dig när de behöver hjälp med att lösa konflikter. Du kämpar för rättvisan och inspirerar andra till att vilja göra rätt. Ibland kan du dock ha en lite väl kritisk inställning.

FLEST C: Samlaren Noa

Du är som Noa. Du är inte rädd för utmaningar och säger sällan nej till hårt arbete. Oavsett hur svår en uppgift är står du på dig och kämpar tills målet är uppnått och båten är byggd. Dessutom är du en stor djurvän. Men kanske skulle du behöva arbeta med din samlarmani, allt behöver inte vara två.

FLEST D: Ledaren Mose

Du är som Mose. Du är en naturlig ledare, en problemlösare och en man av lagen. Människor söker dig för råd och vägledning. Som person är du beskyddande, dessutom låter du aldrig några hinder stoppa dig, inte ens ett litet hav. Ibland kan du dock uppfattas som lite väl allvarsam och dominant.

Munnen, öronen och hjärtat: Lennart om berättandets läkedom för själen

Våga berätta! Varför då? Jo, för att det är så otroligt befriande för själen att få göra det. Jag tror aldrig jag känt mig så lättad inombords som när jag tagit möjlighet att berätta om något jag gått och burit på. Oavsett om det varit något tungt och jobbigt eller roligt och lättsamt.

Genom att med munnen få uttrycka sina egna känslor, tankar och upplevelser så sker det en kreativ bearbetning i tanke och själsliv. Ofta upplevs det just som en befrielse att få uttrycka det sagda.

Det är den ena sidan av berättandet. Att själv få göra det. Den andra sidan är ju att jag också får använda mina öron för att höra någon annans berättelse. Och det kan också bli en läkedom för själen. Att på djupet få lyssna till någon annans erfarenheter och upplevelser, där jag kan känna igen mig eller dra lärdomar av den andres berättelse.

Munnens berättelse och öronens lyssnande samverkar och påverkar

våra hjärtan. Därför ligger ju berättande nära samtalet, tänker jag. När vi berättar uppstår det ett samtal, och det goda samtalet är dynamiskt och frigör tankar och känslor som blir en lisa för själen.

Vi har ju ett föredöme i berättandet och samtalets konst hos vår mästare. Det finns flera berättelser i vår Bibel om hur Jesus just möter enskilda människor som han för ett förtroligt samtal med. Den mest kända är berättelsen om Jesu möte med den samariska kvinnan vid Sykars brunn, från Joh 4:1–42.

Genom att Jesus överraskande ber kvinnan om hjälp med att få upp vatten ur brunnen, så väcker det frågor inom henne: "Hur kan du, som är jude, be mig om vatten?" Och utifrån den frågeställningen så växer ett förtroendefullt och givande samtal fram. Ett samtal som avslutas med att kvinnan går ut till staden och säger till folket hon möter där: "Kom så får ni se en man som sagt mig allt som jag gjort, kan han vara Messias?"

Genom sitt eget berättande och sitt lyssnande på Jesus hade en befrielse ägt rum i hennes hjärta. Nu var hon fri och glad!

Läs gärna och meditera över den här bibeltexten. Den ger dig och mig modet att våga berätta och öppna upp berättandet hos andra. För allas vår befrielse!

Lennart Marklund, Präst

Vi ber för... Hänt i salems församling 17 februari–6 maj 2018

De som genom döden lämnat oss:

Lilian Romano

Nancy Harriet Olofsson

Ingela Strömberg

Eero Toivonen

Kjell Roland Häggstrand

Peter Stenberg

Anna Sara Ehrling
Agneta Ydling
Iris Linnéa Johansson
Evy Louise Ingeborg Söderström
Bengt Roland Sigurd
Börje Jogefält
Tove Ellinor Hasselrot
Elly Lindgren
Birgit Ferm
Karin Margareta Gustafsson
Gun Britt Viola Söderman
Liam Kristiansson
Hans Åke Ragnar Möрман
Bo Lennart Gustavsson

Gösta Berndt

De som genom dopet upptagits i vår församling

Elliot Lundholm

William Schiller Pettersson

Decibel Hansson

Isak Flodén

Liam Kristiansson

Aston Adilskär

Hailey Pirko

Gabriel Udeagha-Vollbrecht

Lykke Jankler

Jonah Ledin

De som ingått äktenskap

Nina Källgren och Peter Widing

Vi ber också för våra 110 nya medlemmar. De som är nyinflyttade i vår församling och de som nyligen valt att gå med i Svenska kyrkan. Vi ber för er med glädje och tackar för allt ni möjliggör med ert medlemskap.

Kalender

Öppettider

Säby kyrka & församlingshem

Öppet i sommar (25/6–25/8): Tisdag–fredag 10.00–15.00

Kom gärna in och ta en kopp kaffe i vårt café.

Salems kyrka

Öppet vid kyrkliga handlingar och enligt överenskommelse.

Gudstjänster

Högmässa

Söndagar 11.00

Säby kyrka. Kyrkkaffe serveras efteråt i församlingssalen. Mellan den 24/6–5/8 firas högmässan i Salems kyrka. Kyrkkaffe i Kyrkskolan efteråt.

lunchmässa

Onsdagar 13.00

Säby kyrka. Enkel mässa med nattvard.

Kvällsmässa

Torsdagar 18.00

Säby kyrka. Stilla mässa med nattvard.

Midsommargudstjänst

Lördag 23 juni 11.00

Vällinge kapell. Martin Reberg, präst. Medtag egen kaffekorg.

musik & kör

musik i sommarkväll

Söndagar 19.00, Salems kyrka.

Mer information kommer, håll utkik på www.svenskakyrkan.se/salem

Program:

Söndag 3 juni 19.00: brassklang vid bornsjön

Södertörns brass spelar.

Söndag 10 juni 16.00: försommarkonsert

Församlingens unga körer bjuder på stämningsfull sång.

Söndag 17 juni 19.00: vi sjunger in sommaren

Församlingens egen kör,

Kyrkokören, bjuder på skönsång ledda av Tobias Lundmark,

dirigent och organist.

Söndag 24 juni 19.00: musik för tio strängar

Med Liv Skareng, gitarr och Tove Törngren, cello.

Söndag 1 juli 19.00: Folkmusikafton

Med Simon Nyberg, gitarr och Ida Rissanen, fiol och sång.

Söndag 8 juli 19.00: FOLKVISOR, LÅTAR OCH BERÄTTELSE

Med Susanne Ericsson, sång och Sven Idar, piano.

Söndag 15 juli 19.00: gyllene toner

Med Claes Wahlroth, flöjt och Ann-Sofi Klingberg, piano.

Söndag 22 juli 19.00: fyra akvareller

Med Cecilia Gustafsson, fiol och Annika Dandanell, piano.

Söndag 29 juli 19.00: triojazz

ELW tubatrio bestående av Anders Ellman, cornett, Sven Larsson, tuba och Cecilia Wennerström, tenorsax.

Söndag 5 augusti 19.00: musik i det gröna

Med Lotta Pettersson Van den Poel, klarinett och Clara Heinemann, harpa.

Verksamhet

Bibelfrukost

Tisdagar 08.00

Samtal om Bibeln och livet över en enkel frukost.

sommar med syföreningen

Drop in! Tisdagar 09.00–13.00.

Handarbete, samtal och fika. Symaskin finns att låna. Välkommen till gemenskapen! Start 5/6.

tro och liv

Tisdagar 13.30

Vi fikar och talar om livet och den kristna tron.

kultur

Sommarkyrkan

Torsdag 5 juli 11.00–16.00

Torsdag 12 juli 11.00–16.00

Torsdag 19 juli 11.00–16.00

Torsdag 26 juli 11.00–16.00

Salems kyrka. Guidad visning av kyrkan och dess historia. I kyrk-

skolan finns kaffeservering och en konstutställning med den lokala konstnären Karin Holmström (läs mer på sida 5). Andakt 13.00.

BOTVIDSVANDRINGEN

Söndag 29 juli 17.00

Samling vid Salems kyrka. Efteråt vandrar vi till S:t Botvids källa

och smakar på vattnet och får

se ett spel om Botvidslegenden.

Vi fikar i Nedre Söderby efteråt.

I samarbete med Salems

hembygdsförening.

VÄLLINGEDAGEN

Söndag 12 augusti 11.00–15.00

En dag för hela familjen ute i

vackra Vällinge!

11.00 Gudstjänst i Vällinge kapell

Efteråt serveras kyrkkaffe i slottet, visning och rundtur samt historiskt om Vällinge.

12.00–15.00 Hemvärnsmuseet håller öppet.

Församlingsfest

Onsdag 29 augusti

Säby kyrka. En kväll med mat, aktiviteter och gemenskap!

Mer information inom kort, håll utkik i kalendern på hemsidan och på våra anslagstavlor.

Kyrkliga handlingar

Dop & vigsel

Lördagar 10.30, 12.00, 14.00, 15.30 och 17.00

Välkommen att ringa församlingsexpeditionen för att boka dop eller vigsel.

Begravning

Onsdagar 10.30, fredagar 10.00 och 12.30.

Välkommen att ringa församlings-

expeditionen för att boka begravning.

Stöd & hjälp

Samtal

Behöver du någon att prata- med? Hos oss har du alltid möjlighet att boka in ett enskilt samtal med någon av prästerna. Kontakta prästerna direkt.

Öppen diakonimottagning

Torsdagar 15.00–17.00

Sakristian i Säby församlingshem. Vill du boka en annan tid, kontakta Rauni Strömbäck.

Jourhavande präst

Alla dagar 21.00–06.00

Jourhavande präst kan du tala med om du är ledsen, rädd, orolig eller känner dig ensam. Ring 112 och fråga efter Jourhavande präst. Den som svarar är präst inom Svenska kyrkan och har alltid tystnadsplikt.

Jourhavande präst kan även kontaktas via digitalt brev eller chatt. Mer info finner du på www.svenskakyrkan.se/jourhavandeprest

Kontakt

adress

Salems församling

Emanuel Birkes väg 1

144 30 Rönninge

telefon

Växel och bokning: 070-618 39 19

Måndag–fredag 09.00–12.00

e-post

salems.forsamling@svenskakyrkan.se

på webben

www.svenskakyrkan.se/salem

facebook.com/salemsforsamling

instagram.com/salems.forsamling

Kyrkoherde

Jennie Wall

070-491 04 51

Präster

Lena Bernell

070-815 61 88

Lennart Marklund

070-618 39 81

Martin Reberg

070-618 39 61

DIAKON

Rauni Strömbäck

070-618 39 16

MUSIKER

Roy Olofsson

072-967 14 20

Tobias Lundmark

070-441 12 34

BARNVERKSAMHET

Ann-Marie Andersson

072-967 13 04

Diana Westerberg

070-618 39 18

FÖRSAMLINGSPEDAGOGER

Eva Björkdahl

070-618 38 58

Alexander Sandrén

070-618 31 65

EKONOMI

Jenny Lund

070-618 39 15

Kyrkogård

Sören Lindblom

070-456 81 79

chef kansli/vaktmästeri

Kent Berger

072-967 13 00

Vaktmästeri

Andreas Bisse

070-618 39 35

Nuran Khouri

072-967 13 03

Jenny Argenius

072-967 14 29

Baksida

Allt stort som skedde i

världen skedde först i

någon människas fantasi.

Astrid Lindgren